

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Popa Tanda redivivus

La ultima sesiune a Adunării eparhiale din acest an, P. S. S. Părintele Episcop a anunțat că, din toamna aceasta chiar, noii absolvenți de teologie vor fi trimiși până și în parohiile cele mai modeste, de care pân'acum toți fugeau. Astfel de parohii neocupate ar fi peste cincizeci, dintre care multe n'au nici biserică. Deci un teren de activitate, pe cât de nearătos, pe atât de vast, îi așteaptă pe viitorii noștri frați întru Hristos. Cincizeci și șase de parohii fără prezența permanentă a păstorului care veghează, și fără slujbe regulate: o adevărată paragină duhovnicească. Care trebuie destelenită, odată și odată. Niște „Sărăceni“ veritabili așteaptă pe noul „Popa Tanda“.

Ce forță din lume ar putea astăzi să ne îndemne și să ne întărească în parohiile ce așteaptă? Idealismul. Această incandescență a sufletului tineretului nostru, idealismul, nu vânează situații bănești, ci își creiază singur situații de înaltă spiritualitate. Idealismul, care după cuvintele Mântuitorului nu se îngrijește exclusiv ce va mânca sau bea, sau cu ce se va îmbrăca, ci eaută întâi Împărăția lui Dumnezeu și promovarea ei, bine știind că celelalte se vor adăuga, ca o răsplată bine meritată. Idealismul, care stă atât de bine unei misiuni idealiste prin excelență, — cum este Preoția — pe cât de rău stă interesul material și venalitatea. Idealismul incorigibil, care să deschidă ochii orbilor, să încălzească inimile scepticilor și să ștergă de pe fața Preoției acuza de iubire de argint: „Până și Preoțimea — scrie un laic — destinată prin misiunea ei de a cultiva o altă viață, își are privirile îndreptate înspre bunurile materiale“*). Prin munca idealistă, ridicată la rangul de misiune, a noilor absolvenți, în modestele parohii destinate lor, se vor spulbera definitiv acuze ca cea de mai sus. Dar pentru aceasta preotul trebuie să fie o făclie ce luminează, consumându-se!

Nu noi le-o cerem, noi care — poate — n'am

avut parte de astfel de greutăți, nici nu noi le dăm sfaturi, ci Biserica le o cere; vremurile de azi le pretind: La vremuri grele, oameni tari. Istoria nenorocită de azi a Țării noastre îi sfătuie. Tot ce-a fost până acum, a fost un drum comod, pentru că ducea în jos spre prăpastie. Nu acesta era cel adevărat, ci drumul aspru ce duce în sus spre culmile mântuirii.

Viitorilor preoți li s'a cerut de către Episcopului lor, ca în primul an de preoție să sădească cel puțin 20 de pomi fructiferi. Stupii de albine se vor înșira apoi tot mai mulți pe sub crengile înflorite ale pomilor roditori. Sufletul ca și casa cu ograda preotului vor fi atunci un model ce trebuie imitat de poporeni, întocmai ca și în satul „Părintelui Trandafir“. Căci nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi. „Iubirea de neam se măsură prin jertfa benevolă pe care o duci pentru ridicarea celor mulți... Țara noastră va birui, în lupta dintre popoare, prin înălțarea satelor, care sunt temelii neamului, sau se va șterge din rândul lor, dacă va lăsa să stăpânească acolo, și mai departe, paragina“.

Tinerii noștri candidați de preot au înaintea un monument de idealism în marele și neegalatul mitropolit Șaguna, care deși avea perspectiva de episcop la Vârșeț și poate chiar de mitropolit al Sârbilor, a preferat totuși să vină în episcopia modestă și săracă a Românilor ardeleni, unde nimic nu era făcut și totul trebuia făcut. A găsit astfel terenul în care a frământat cu uriașa lui forță spirituală un nou viitor al Bisericii ardeleni! Păstrând proporțiile, fiecare preot poate fi pentru satul său ceea ce a fost Șaguna pentru mitropolia sa de mai târziu. Dar pentru asta se cere mult idealism și jertfire de sine. Îi lipsește tineretului idealismul? Nu. Ca o dovadă a celor ce afirmă aci și ca un document înviorător al idealismului pus în slujba lui Dumnezeu și a satului românesc, reproduc răspunsul elevului Vintilă P. Petru din cl. VII a liceului „Traian Doda“ din Caransebeș, la o anchetă a ziarului „Viața“ din

*) Colfescu-Delaturda: Spirit și Materie pag. 342.

15 Mai 1941: „...acum câțiva ani când am citit frumoasa nuvelă a lui Slavici: „Popa Tanda“, am rămas uimit de frumusețea vieții dusă de „Părintele Trandafir“, și de-atunci idealul meu este acela de a deveni și eu un preot și să duc o viață asemănătoare cu a „Părintelui Trandafir“... Idealul meu e să fiu și eu un „Popa Tanda“, care să-și transforme satul într'o mică oază de fericire, în care desfrâul, minciuna și furtul să nu existe. Satul „meu“ să fie un sat model...”

Iată o înălțătoare pildă de idealism curat. Și totodată o încurajare sinceră pentru ceice privesc cu îngrijorare viitorul lor în parohii mici. Cele peste cincizeci de parohii păraginite, și sub raport spiritual și material, își așteaptă fiecare pe al său Popa Tanda redivivus. Care să le transforme în grădini de creștinească duhovnicie și în stupine de muncă și bunăstare organizată.

Presviter B.

Caracter și sinceritate

Caracter și sinceritate! Iată două cuvinte în care vibrează par'că parfumul altui veac. Sunt cuvinte care ne amintesc de un veac mai bun, când oamenii știau încă să meargă drept, drept înainte, când știau să-și ducă crucea până la sfârșit, când știau să accepte răstignirea.

Caracter și sinceritate... flori nefericite ale sufletului omenesc, flori pe care le întâlnim atât de rar, pentru că, poate, ele astăzi nu mai trebuiesc nimănui.

Armura năclăită în sânge, cu care ne-ă înveștmântat acest veac materialist, nu permite ca la cheotoarea ei murdară să punem aceste flori fără prihană. La ce ar putea folosi caracterul când el presupune tărie, presupune mai ales drum drept?

Drumurile noastre sunt prea întortochiate, prea mult rătăcesc prin maidanul vieții, sunt prea pământeste... Până când drumul celalalt duce spre cer.

Dar pentru noi cerul astăzi există mai mult în amintire, este în afară de noi, în afară de preocupările noastre.

La ce bun să mai avem caracter, când el presupune tărie și pe lângă aceasta multă, foarte multă renunțare?

Omul de caracter trebuie să stea totdeauna drept în fața vieții. Să fie asemeni bradului din munte, bradului care nu îngenunchează niciodată în calea furtunii. El poate să cadă, dar nu să se plece.

Tot așa și un om are dreptul să cadă, dar niciodată să se plece.

În munți însă sunt păduri întregi de brazi drepti, până când în lume sunt foarte rari oamenii de caracter. Iar dacă o pădure întreagă poate rezista în fața furtunii, un brad nu va rezista decât foarte rar. Și atunci nu e de mirare că omul singuratec care cearcă să stea drept, va trebui să se plece de cele mai multe ori în fața vieții.

Și nu e de mirare că omul renunță la caracter, atunci când idealul lui e aici pe pământ, și nu cerul, nu Învierea.

E desigur mai ușor să renunți o singură dată, de cât să renunți de mii de ori. Pentru că, caracterul presupune multă renunțare... Iar renunțarea aduce după sine suferință, aduce după sine răstignire...

Și totuși drumul marilor biruințe duce totdeauna peste Golgota, iar răstignirea nu însemnează moarte, ci e marele preludiv al Învierii.

Dar atunci de ce, de ce renunțăm la caracter, când știm că renunțăm la Înviere? Când știm că renunțăm la marea biruință?

Renunțăm pentru că veacul acesta ne-a învățat să nu credem în Înviere.

Pentru noi cerul și Învierea aparțin unui basm cu care ne adormeau altădată bunicii, un basm în care acuma nu mai crede nimeni. Și atunci cum să renunțăm la toate de dragul unui basm?

Omenirea are astăzi alte idealuri mai apropiate de noi, mai pipăibile, și ea nu voește să renunțe la acestea în schimbul unui vis frumos.

Cât de amară deșertăciune în credința acestui veac, care consideră vis Învierea și uită că viața aceasta însăși este umbră și vis. Uită că deșertăciune sunt toate, toate plăcerile și toate bunurile pe care ni le furnizează viața.

Uită mereu și adună mereu... Își adună comori pământeste, însă niciodată comoară în ceruri.

Omul acesta care învățat numai să adune, nu poate fi sincer.

Sinceritate însemnează dăruire.

Să te dăruiești tuturor, să-ți împarți sufletul tuturor ca pe o azimă caldă. Să te dăruiești tuturor... Dar oare e posibil să te împarți lumii întregi? Oare e atât de mare sufletul unui om încât să poată cuprinde lumea întreagă.

Eu cred că da. Sufletul omenesc e nesfârșit. Un om are suflet atât de mare, încât poate să-l împartă tuturor, și tot îi mai rămâne să pună din el în fiecare floare, în fiecare arbore... (în fiecare arbore)... în fiecare dintre lucrurile lumii acesteia.

Lucrurile lumii sunt reci, dar omul cu sufletul său le poate încălzi pe toate, dăruindu-se; le poate da și lor viață din viața sa, căldură din căldura inimii sale.

Și atunci, când se va fi dăruit tuturor, a-

tunci îi va aparține lumea întreagă. Lumea se cerește numai prin dragoste, iar dăruirea... sinceritatea presupune multă dragoste.

Astăzi vom căuta la oameni însă înzadar sinceritate.

Sinceritate au numai florile. Numai ele se dăruiesc tuturor, poate pentru că pe ele se mai găsește cine să le înțeleagă. Ele își au găzele și fluturii care le înțeleg... și uneori... atât de rar, găsesc înțelegere și la oameni. Dar noi, noi pentru cine să fim sinceri? Cui îi va trebui sinceritatea, această floare sărmană? Cine o va lua și o va pune în glastra inimii sale? Care va fi omul acela... Și câți vor fi dintre aceștia?... Prea puțini.

Cei mulți vor trece în cazul cel mai bun nepăsători pe lângă ea. Dar se vor găsi destui și dintre aceia care o vor rupe și o vor arunca în noroiul vieții, o vor călca în picioare frământându-o în noroiul veacului.

Caracter și sinceritate, cuvinte care valorau odinioară mai mult de cât o emblema de nobil, fiind ele însăși embleme neprețuite ale sufletului omenesc; ruguri pe care au ars atâția de-alungul vremii; cruci pe care au fost atâția răstigniți!

Cine va mai îndrăzni oare să se investească drept cavaler al acestor steme fără de prihană?

Cine va reuși să-și desbrace armura plină de sânge a veacului și să iasă de sub stindardul deșertăciunii, pentru a se încolona sub steaguri care falfăie dincolo de veac, peste veacari?

Pentru cavalerii fără de pată ai acestui ordin, pentru aceia care intră în Ierusalimul vieții cu fruntea sus, și înaltă cât veacul, pentru toți aceia care urcă drept pe Golgota suferinții spre a fi răstigniți, se cuvine să îngenunchem.

Și îngenunchind lângă crucile lor, lângă crucea lui Iisus Galileeanul, cel mai mare răstignit al neamurilor, să plângem pentru noi, pentru veacul nostru, pentru deșertăciunea noastră, pentru florile nefericite ale sărmanelor noastre fericiri, flori care se ofilesc, aici, în văile plângerii, unde suflă vântul de ghiață al morții.

Lucian Emandi

Despre ce să predicăm?

Duminecă, I. zi de Rusalii, 8 Iunie 1941, să vorbim despre **Duhul Sfânt și lucrările lui**.

În cuvântarea de despărțire Mântuitorul a făgăduit Apostolilor că nu-i va lăsa singuri în lume ci va ruga pe Tatăl să le dea alt *Mângăetor*, ca să fie pururea cu ei, pe *Duhul Adevărului*, pe care cei necredincioși nu-l pot primi pentru că *nu-l văd*, dar pe care cei credincioși îl cunosc, fiindcă rămâne *la ei* și va fi *întru ei*. Prin Sf. Duh Mân-

tuitorul petrece neîncetat *întru noi*. Deaceia a zis: „Încă puțin timp și lumea nu mă mai vede (după înălțarea la cer), voi însă *mă vedeți*, (sufletește prin Sf. Duh) pentru că eu sunt viu și voi veți fi vii. (In 14 v. 16-19).

Făgăduința s'a împlinit în ziua a 50-a după Înviere, când Duhul Sfânt în forma limbilor de foc s'a pogorât peste apostoli, iar îndată după primirea botezului și asupra celorlalți credincioși. (F. Ap. 2. v. 3-4 38). Prin taina botezului Duhul Sfânt se *sălășluște* și în noi (I. Cor. 3 v. 16) iar prin taina ungerii cu sf. mir, care este semnul *răscumpărării* și mărturia *înfierii* noastre de către Dumnezeu, — se *pecetluște* petrecerea Sf. Duh în noi, care ne *învață* că suntem ai lui Hristos. (I. Cor. 12 v. 13; 6 v. 19; II. Tim. 1 v. 17; Evrei 6 v. 4; I. In 2 v. 27; 3 v. 24).

Duhul Sfânt se mai numește în Sf. Scriptură uneori *Duhul lui Dumnezeu*, pentru că purcede (și are originea) dela Tatăl, altădată *Duhul* lui Hristos, fiindcă a fost revărsat cu îmbelșugare asupra lumii numai după patima, învierea și înălțarea la cer a Fiului lui Dumnezeu. (In 15 v. 26). S'a arătat în chip de *porumb* (simbolizând iubirea lui Dumnezeu) și ca limbi de *foc* (care luminează, mistue și curățește), iar efectele lucrării lui în sufletul omenesc sunt asemănată cu: *apa vie* (In 4 v. 14) ce potolește setea (după Dumnezeu) și se face izvor de apă roditoare întru viața vecinică; *vântul* (In 3 v. 8) ce suflă unde vrea și auzi vuetul lui, dar nu știe de unde vine, nici încotro se duce (numai *roadele* lucrării Sf. Duh le putem vedea); *ploaia* și *roua* (Is. 26 v. 19) binefăcătoare și răcoritoare; *untuldelemn* (Evr. 1 v. 9) care înveselește, vindecă și sfințește; *glasul* (Evr. 3 v. 7, 15) ce vorbește, conduce și previne; sau cu *pecetea* (II Cor. 1 v. 22; Efes. 1 v. 13; 4 v. 30);

Lucrările nevăzute ale Duhului Sfânt sunt: a) *în lume* El este „Domnul de viață făcătorul” care însufletește toate. b) *în Biserică* El mărturisește despre Hristos, ne *învață* toate și *ne aduce aminte* despre toate ce Mântuitorul ne-a spus (In 14 v. 26; 15 v. 26); inspiră pe profeți; descoperă tainele lui Dumnezeu; alege, trimite și orânduiește la lucru, pe slujitorii Bisericii; îi îndreaptă, le dă înțelepciune și putere de a face minuni, conduce Biserica și o apără („Mângăetorul”) de rătăcire. c) *în viața* sufletească a credincioșilor: *sălășluște* în ei pătrunde inimile și cugetele, îi renaște, făptuește căința, se roagă cu suspinuri negrăite, sădește în inimă iubirea de Dumnezeu, mângăe, produce nădejdea, mărturisește spiritului credincioșilor despre înfierea lor de către Dumnezeu, unge și pecetluște pe credincioși spre răscumpărare. *Roadele* Sf. Duh sunt: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine,

credințioșii, blândețea și înfrânarea. (Gal. 5 v. 22). Toate acestea le săvârșește prin *harul* divin, *acea* putere nevăzută care lucrează în suflete.

Darurile Sf. Duh, pe care le împărtășește unora dintre credințioși în folosul întregii Biserici sunt: 1. *înțelepciunea* de a vrivi mai adânc în tainele după care Dumnezeu conduce lumea; 2. *înțelegerea* (știința) adevărurilor de credință creștină și iscusința de a le lămuri și pentru alții; 3. *credința* minunată în atotputința lui Dumnezeu care mută și munții; 4. *puterea* de a *vindeca* boli; 5. de a săvârși *minuni* (înviere din morți, pedepsirea celor răi); 6. *proorocia*, adică darul de a vedea și arăta cele viitoare; 7. *desrobirea duhurilor*, adică darul de a cunoaște dacă cineva grăește inspirat de: Dumnezeu, de duhul rău, sau numai dela sine; 8. *vorbirea în limbi* neînvățate, vestind taine; și 9. *tălmăcirea limbilor* în graiul ascultătorilor. (I Cor. 12 v. 8—10).

Duhul Sfânt ocrotește și conduce viața noastră aci pe pământ, iar după moarte va învia trupurile noastre, care i-au fost aci sălaș. (Rom. 8 v. 11).

*

„Impărate ceresc, Mângăitorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea ești și toate le plinești, vistierul bunătăților și dătătorule de viață, vino și te sălășluește întru noi, și ne curățește de toată spurcăciunea și mântuește, bunule, sufletele noastre“.

*

Luni, II. zi de Rusalii, 9 Iunie 1941, să vorbim despre Biserica:

În ziua pogoririi Duhului Sfânt și-a luat începutul *Biserica* creștină, adică societatea acelor cari cred că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu, și Mântuitorul lumii (Messia), și viețuiesc după Evanghelia Lui.

Omul se face membru al Bisericii (și mădu-lar al trupului mistic al lui Hristos, mlădiță în buciul viei) prin taina *sf. botez*, când primește în sine pe Duhul Sfânt, prin care se „îmbracă în Hristos“ (Gal. 3 v. 27).

Biserica este vistieria în care se păstrează neschimbată *învățătura* Mântuitorului și roadele jertfei Sale de răscumpărare, de care ne împărtășim prin lucrarea Duhului Sfânt în *cele 7 taine*. Biserica este stâlpul și temelie adevărului (I Tim. 3 v. 15), care va dura până la sfârșitul veacurilor spre a conduce la mântuire pe toți oamenii. (Efes. 4 v. 12). Mântuitorul Hristos este Capul Bisericii (Efes. 1 v. 22) de aceea Biserica Lui este: *una; sfântă*, fără de prihană, precum este și Intemeietorul ei care este piatra ei de temelie (I Cor. 3 v. 11); *sfințitoare* fiindcă sfințește (curățește de păcat) *sobornicească* ((universală, adică rânduită de a cuprinde pe toți oamenii, din toate timpurile) și *apostolească*, având pe sfinții Apostoli și urmașii

acestora ca organe pentru răspândirea ei în lume (Efes. 2 v. 20). În Biserica avem: ieslea din Vifleem, Golgotha, tronul darului din care izvoarește milă și har (Evr. 4 v. 16), mormântul Domnului, precum și poarta raiului. *Sfânta Liturghie* este repetiția jertfei de răscumpărare, în formă ne-sângeroasă. (Lc. 22 v. 19—20; I Cor. 11 v. 24—26). Împărtășirea cu sf. taine ne întărește în *Așezământul Nou*, pe care Dumnezeu l-a încheiat prin Fiul Său cu noi (Evr. 9 v. 15). El ne primește ca fii și ne pregătește pentru viața cea vecinică și fericită în „lumina feței Sale“ pe toți ceice îl iubim și păzim poruncile Lui. (In. 14 v. 21, 23).

Biserica este condusă în mod nevăzut de Duhul Sfânt care orânduiește în sânul ei: apostoli, profeți, învățători și cărmuitori. Nimeni nu-și ia sieși cinstea aceasta, ci dacă este chemat de Dumnezeu. (Evr. 5 v. 4). Și cum vor propovădui fără de a fi trimiși de El? (Rom. 10 v. 15). Toate acestea le lucrează unul și același Duh, împărțind fiecăruia dupăcum hotărăște (I Cor. 12 v. 11, 28). Puterea păstorilor sufletești deși este numai de natură spirituală, ea însă este mai mare decât cea peste trupuri, fiindcă ceace ei leagă sau desleagă rămâne legat sau deslegat și în cer (Mat. 18 v. 18).

Duhul Sfânt lucrează în Biserica prin *harul dumnezeesc*, *acea* putere nevăzută care coboară din cer și sălășluește în suflete. Ca prin 7 (șapte) râuri, ce izvoresc din același Duh Sfânt, *harul dumnezeesc*: luminează, curățește, hrănește, întărește și conduce viața noastră sufletească, în *cele 7 taine* care au o parte văzută (rugăciunea și atingerea) și alta nevăzută (coborîrea harului).

Datoriile creștinului față de Biserica, sunt: a o cerceta regulat, participând dela început până la sfârșit la jertfa cea de răscumpărare, care este Sf. Liturghie; a asculta cu luare aminte cuvântul lui Dumnezeu și a făptui ceace el îl învață; a lăsa la ușa bisericii toată grija cea lumească și intrând cu credință și cu frica lui Dumnezeu a petrece în ea cu evlavie, ca în fața Judecătorului celui Atoateștiutor; a-și aduna merinde sufletească pentru calea vecinicii prin luminarea minții, curățirea inimei și întărirea voinței din împărtășirea cât mai deasă cu sfințele, cereștile și de viață făcătoarele taine; a eși din biserică, la sfârșitul slujbei, ca și cum ar coborî din cer, ducând în suflet pace și bucurie, iar pe față liniște și tăcere, ca unul ce s'a învrednicit a sta în fața Tronului ceresc; a sădi și în inima celor din casa sa sămânța duhovnicească adusă din biserică, îngrijind ca ea să rodească fapte bune.

Biserica este corabia lui Noe, care ne scapă de potopul păcatelor și ne călăuzește la liman. Ceice sunt sădiți în Biserica, vor înflori în cereștile curți ale Domnului — zice sf. Vasile cel Mare.

„Fericit bărbatul, care n'a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor n'a stătut, și pe scaunul pierzătorilor n'a șezut; ci în legea Domnului voia lui și în legea Lui va cugeta ziua și noaptea. Și va fi ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său va da în vremea sa; și frunza lui nu va cădea și toate ori câte va face vor spori“. (Ps. 1 v. 1—3).

„Cât sunt de iubite lăcașurile Tale, Doamne al puterilor! Dorește și se sfârșește sufletul meu după curțile Domnului“. (Ps. 83 v. 1).

„Pentru bunăstarea sfințelilor lui Dumnezeu biserici, și pentru întrunirea tuturor, Domnului să ne rugăm“.

Cărți și Reviste

Preot Constantin Brânzeu: Moldova glo-riilor și a tuturor încercărilor sub privirea nouilor și crudelor îndurerări ale răpirii Basarabiei și Bucovinei de nord. Craiova 1940. Pag. 51. Prețul lei 30. O carte isvorită din însângerările dureroase cauzate de pierderea Basarabiei și Bucovinei de nord. După însăși mărturia autorului, ea este „o oglindire a firii moldovenești, înfățișată în trecutul istoric, cultural, social și militar, oglindire care arată pe moldovenii a fi una, chiar dacă ei sunt din Basarabia, din Bucovina sau din partea de Țară Veche“.

Pe baza originii istorice a moldovenilor, precum și a însușirilor lor spirituale comune cu a celorlalți frați de aceeași origine etnică și întemeiat pe numeroase mărturii străine și autohtone, părintele autor ne demonstrează în broșura de față dreptul inalienabil ce-l avem asupra pământului dintre Prut și Nistru, precum și a Bucovinei de nord. Analizarea acestor temeuri învederează oricum dreptul nostru pentru vecie asupra acestui pământ românesc, ce ni-a fost răpit printr'o nouă încălcare nedreaptă a cutropitorilor.

Broșura părintelui C. Brânzeu scrisă cu suflet și temei are darul să răscolească aceste fapte istorice, pe cari vitregia vremurilor nu le va putea acoperi niciodată în mantia sumbră a uitării, chiar dacă alții ar dori-o.

Acelaș: Jertfa Apostolatului preoțesc. Craiova. Pag. 70. Prețul lei 50. Este o altă carte a aceluiaș autor, plămădită din aceeaș durere a pătimirii noastre. Ea a fost tipărită întâiaș dată la Huși, cu ocaziunea conferințelor generale preoțești din toamna anului 1937. Retipărirea ei acum își are îmboldul — după însăși mărturia autorului — în împrejurările catastrofale prin cari a trecut în ultima vreme neamul nostru, împrejurări

cari pun într'o lumină din ce în ce mai vie, necesitatea apostolatului preoțesc.

În trecutul neamului rămânesc „contribuția apostolatului creștin își are pecetea neștersă, bine imprimată, prin acea falangă de clerici ostentivi în toate stadiile, în toate formele, dela umili și anonimi preoți-țărani, până la Vlădicii colaboratori și sfătuitoari ai scaunelor de domnie“. Astăzi, când urgia vremii parcă s'a abătut din nou asupra-ne cu o furie nebănuită, slujitorilor lui Hristos li se cere din nou aceeaș neîncetată preocupare: *apostolatul*. Acestui apostolat îi este închinată și cartea de față, în care părintele autor ne înfățișează în câteva trăsături generale, punctele de reper, dela cari trebuie să pornim. Pentru ilustrarea lor autorul ne evocă figurile masive ale câtorva preoți din trecutul neamului, cari prin apostolatul lor au rămas icoane călăuzitoare și nentru noi.

Cartea părintelui C. Brânzeu, isvorită dintr'o justă înțelegere a vremii, pe lângă faptul că ne înfățișează, pe scurt, unele din cele mai frumoase pagini ale apostolatului preoțesc, este în acelaș timp și o bună călăuză pe calea acestui apostolat. Cetindu-o, simți că trebuie să te încopci și tu, în mod firesc, în tendințele lui binefăcătoare.

Const. Nonea: Ateismul în poezia lui Alex. A. Philippide. Iași 1941. Pag. 32. Prețul lei 25. Și poetul, ca orice artist în genere, contribuie prin creațiile lui, la ridicarea sau prăbușirea neamului în mijlocul căruia își împrăstie produsele sale. E un fapt în genere constatat, că o artă bună întotdeauna deschide cărări luminoase în viața unui neam, dupăcum o artă rea îl poate coborî pe panta cea mai de jos a josniciei umane. Broșura de față ne înfățișează pe un artist al ritmului și a rimei, care în creațiile lui deapănă unele idei cu totul contrare ideilor creștine. Este vorba de poetul ieșean Alex. A. Philippide, care smulgându-se din tradiția sănătoasă moldovenească, de profunda credință religioasă, debitează în poemele sale cele mai crase idei atee. Lumea acestui poet, dupăcum conchide cu obiectivitate autorul, „e o lume de declasați și perversități morali“.

Ateismul acestui poet îl analizează și expune autorul în următoarele capitole: Ateismul în poezia lui Alex. A. Philippide; Rugăciunea în poemul lui Alex. A. Philippide; Anghelofania lui Alex. A. Philippide; Ubicvitățile divine în poemul Philippidian și Isvorul ateismului lui Alex. A. Philippide.

Înfățișându-ne ideile dăunătoare din creațiile lui Alex. A. Philippide, autorul aduce un bun serviciu îndrumătorilor generațiilor de azi cari trebuiesc ferite de o atare artă poetică, plină de travă sufletească.

Revista Teologică. Sibiu. Anul XXXI. Nr.

5, *Maiu 1941*, publică în ultimul său număr un temeinic articol al redactorului nostru, intitulat „Invierea trupurilor în teologia paulină”. Tot aici părintele profesor Dr. Ștefan Lupșa face începutul unor studii istorice privitoare la Biserica ortodoxă română din Ardeal după 1761. Aceste „știri și documente” sunt culese din arhiva Consiliului de stat și a Cabinetului imperial din Viena și sunt de o mare importanță pentru cunoașterea trecutului nostru bisericesc. Mai semnează apoi Pr. Dr. N. Neaga: *Eclesiastul* (Scurte note explicative), Pr. Ch. Maior: *Educația prin religie* și Dr. Grigorie T. Marcu: *Religia în școala secundară*. Numărul mai conține bogate recenzii, note și informațiuni.

Pr. D. Tudor

G. I. Iacob: Marxism și Creștinism.

Ed. II. București. Tipografia Cărților Bisericești, 78 pagini, 48 lei.

Cuprinsul acestei lucrări de mare actualitate și de vădită valoare, datorită unui învățator tânăr și student eminent la pedagogia superioară, se împarte în patru părți, precum urmează:

I. *Materialism sau spiritualism istoric?* Aci se vorbește despre originea și temeiul filosofic al marxismului, despre minciuna materialismului istoric și despre deosebirea dintre idealism, materialism și spiritualism.

II. *Marxism și Creștinism* În acest capitol e vorba despre comunismul urii și comunitatea iubirii, despre concepția creștină despre proprietate, despre egalitatea dintre oameni, dreptatea socială și proprietatea individuală și anti-personalismul

III. *Mesianismul și imperialismul iudeo-marxist*, religia nouă prin care se fanatizează muncitorii.

IV. *Statul de mâne, statul etnocratic*. După ce autorul desvăluie raportul dintre marxism și Stat, dintre dictatura proletară și cea contra proletariatului, arată raportul dintre Creștinism și Stat și ajunge la concluzia că statul viitorului, statul ideal, este statul etnocratic, așa după cum a fost conceput și schițat de d-l Nichifor Crainic în „Programul Statului etnocratic” (vezi opera sa: „Ortodoxie și Etnocrație”).

Bine gândită, logic argumentată și frumos scrisă, lucrarea d-lui Iacob se cuvine cetită cu toată atenția și răspândită cu toată dragostea, căci merită.

— *Invață totdeauna ca și când ai avea de învățat pe alții!*

— *Răbdați pentru adevăr! Pentru minciună, dovedeți!*

— *Țara așează-ți-o lângă Dumnezeu! Asta însemnează a fi bun cetățean, bun patriot și bun creștin.*

Aladal

Informațiuni

■ **P. S. S. Părintele Episcop Andrei**, Duminecă în 25 Mai c. a asistat la Sf. Liturghie servită în capela Liceului „M. Nicoară” de P. C. părinte profesor S. Ștefea. Cu acest prilej P. Sfinția Sa a vorbit elevilor despre închinarea în duh și adevăr.

După serviciul divin P. S. Sa a luat parte la parastasul făcut în Catedrală, întru pomenirea Episcopului Grigorie Comșa, dela a cărui moarte prematură s'au împlinit 6 ani.

Luni seara P. S. Sa a avut în vizită și la cină pe dl Pflaumer, ministrul de interne al Badenului, Alsaciei și Lorenei, care împreună cu dl Reinhardt oberlandsrat a făcut o vizită la Arad și prin câteva sate românești de pe granița de Vest. La cină au mai participat dnii: general Marin Manafu, Victor Hodor secretarul general al Ministerului de Interne, colonel Vasile Mihailescu prefectul județului, Dr. Cornel Radu primarul Municipiului, Al. Reus consilier la Curtea superioară administrativă, Aurel Păcurariu consilier la Curtea locală administrativă, col. Sergiu Șutu comandantul regimentului 1 roșori, Vasile Vașvari procuror general al Curții de Apel, K. Anton, șeful organizației germane a județului, Dr. Iustin Marșieu, președintele federației societăților culturale din Arad, Dr. Sever Ispravnic sen. decanul baroului, maior A. Birtolon președintele Camerii de Agricultură, Nic. Popescu ing. inspector general agricol, maior Iaworsky comandantul misiunii germane din Arad, Dr. C. Lepa directorul Școlii normale „D. Țichindeal”, Dr. I. Krepil avocat și Hermann Schuller șeful municipal al grupului german.

■ **Procesiunea religioasă** dela Înălțarea Domnului — Ziua Eroilor — în Arad s'a desfășurat și anul acesta, ca și anii trecuți, dela Catedrală până la Crucea Martirilor.

Plecarea s'a făcut după Sf. Liturghie din piața Catedralei la ora 11. Au participat într-o ordine exemplară *școalele, clerul și poporul*.

După cei 6 polițiști din fruntea coloanei, urmau 3 studenți teologi cu 3 sf. cruci și femeile cu praporii, apoi școalele, fiecare cu drapelul și 2 prapori: Liceul de fete „E. Gh. Birta”, Gimnaziul industrial de fete, Liceul industrial de fete, Liceul comercial de fete, Școala normală „D. Țichindeal”, Liceul comercial de băeți, Liceul industrial de băeți, Liceul „M. Nicoară”, — cu profesoarele, profesorii, directoarele și directorii lor.

În fruntea clerului mergea corul „Armonia”, urmat de 24 studenți teologi cu ripidele, îmbrăcați în stihare albastre, galbene și roșii. Clerul înșirat pe 2 coloane era împărțit în 4 grupe în ordinea următoare:

I. Diaconii: Gh. Lițiu și Il. Astaluș.

Preoții: C. Caceu, I. Brândașiu, D. Tudor, I. Buțiu, A. Călinescu, Tr. Tătaru, C. Mureșan, Al. Hurban, Gh. Narița și Gh. Cosma, îmbrăcați în ornate luminate.

II. Diaconii: C. Givulescu și Gh. A. Petre.

Preoții: V. Biliboacă, C. Istrate, P. Bogdan, T. Nădăban, I. Șeran, Dr. P. Dehelean, Dr. Il. Felea, Dr. I. Petreună, V. Mihuțiu, P. Bancea, A. Cuznețov și V. Cosma, îmbrăcați în ornate albastre.

III. Diaconii: C. Rudneanu și Oct. Lipovan.

Preoții: V. Lugojan, S. Mihuțiu, N. Băru, I. Berghian, S. Ștefea, N. Țandru, A. Părvu, Iuliu Hălmăgean, V. Bărbosu și Gh. Popa, îmbrăcați în ornate galbene.

IV. Diaconii: A. Tripon și D. Dărău.

Preoții: N. Popescu, V. Mihulin, Dr. Șt. Lupșa, N. Ionescu, Fl. Codreanu, Dr. S. Șiclovan, S. Tr. Seculin, Simeon Stana, Dr. Șt. Muntean, Tr. Cibian, M. Păcățianu și Arhim. Dr. I. Suci, îmbrăcați în ornate roșii.

În urmă, Prea Sfinția Sa Părintele Episcop *Andrei* sub baldachinul purtat de 8 teologi în reverenți.

După cler poporul: Societatea ort. naț. a femeilor române și alte femei, corpul ofițerilor în frunte cu d-l general Manafu, corpul autorităților civile în frunte cu d-l Dr. C. Radu primarul Municipiului, mulțimea credincioșilor, premilitarii și armata.

Pe drum (str. Petran, Eminescu și Bulevard) s'a cântat unison: *Cuvine-se cu adevărat*. La Cruce, după Panahidă au vorbit Părintele Viorel Mihuțiu și d-l col. Tr. Tetrat, și au depus cununi de flori în numele Armatei Române d-l general Manafu și în numele Armatei Germane d-l maior Iaworsky, apoi în aceeaș ordine s'a parcurs drumul înapoi la Catedrală. Serbarea s'a încheiat prin defilarea premilitarilor și a soldaților.

În felul cum s'a plănuțit și s'a desfășurat, procesiunea religioasă din anul acesta a fost cea mai impresionantă din câte s'au organizat până acum în Arad.

■ **D-l Dr. A. Bena**, rectorul Conservatorului din Cluj-Tișoara, a dat cu studenții și studentele D-sale un strălucit concert coral în sala Teatrului comunal din Arad, Sâmbătă în 24 Mai 1941.

Programul a fost alcătuit din bucăți religioase și populare românești. Instrucția și execuția impecabilă a cântărilor au arătat câte frumuseți artistice se pot ascunde chiar și în melodiile cele mai simple.

■ **Congresul Național Bisericesc** a fost convocat pe ziua de 3 și 4 Iunie 1941 în colegiu electoral, pentru alegerile de Episcopi în scaunele vacante dela Caransebeș și Argeș.

■ **Studenții Academiei Teologice din Arad** au înaintat d-lui gen. I. Antonescu Conducătorul Statului și d-lui gen. Al. Rosetti Ministrul Instrucției, Educației, Cultelor și Artelor, un memoriu în care solicită ca în noua lege a învățământului superior, ce este în curs de lucrare, să se prevadă pe seama Academiei Teologice drepturi egale cu ale școlilor similare (de Agricultură și Comerț), ca studenții după patru ani de studii să poată obține titlul de licențiați în teologie.

Cererea este justă și deci perfect îndreptățită. Urmarea satisfacerii ei ar fi creșterea afluenței tineretului studios spre teologie și posibilitatea unei mai severe selecționare a lor la primirea examene.

■ **D-l Pamfil Șeicaru** continuă, să se așite pe tema laicizării învățământului religios în școală. Deși împotriva părerilor d-sale greșite și unanim osândite s'a format în presa Țării noastre un front moral impresionant, totuși d-sa nu se ogoaie. Din contră. În Nr. 4768 din 26 Mai 1941 al ziarului „Curentul” publică un articol cu titlul „*Sentiment și cultură creștină*” în care face din nou pe procurorul și moralistul clerului românesc. Aci, cum se știe curat ca un înger, d-sa cu un ochiu plânge de jalea scăderii sentimentului religios și cu celalalt răde de strădanile preoților de a îndrepta moravurile societății actuale. Cu „obiectivitatea” care îl caracterizează, nu vede în biserica de astăzi decât preoți revoluționari, temple goale, dihanii, secte, jandarmi, etc. Concluzia este aceeaș: biserica vie nu are lipsă de ore de religie în școală.

Să fim sinceri, pe noi nu ne interesează nici persoana, nici ideile d-lui Șeicaru. Autoritatea morală pe care o are, nu ne sperie deloc. Pe noi ne interesează mentalitatea luciferiană care conspiră și inspiră pe d-l Șeicaru, mentalitate laicizantă, prefăcut creștină, dar în fond păgână în toate fibrele ei, cu care biserica, clerul și tineretul creștin al țării noastre luptă de ani de zile și o denunță cu toată energia. E mentalitatea oamenilor care desfrânează cu zei străini; e mentalitate de moloh nesățios și atitudine perversă care a dus pe aderenții ei la situații princiare și țara la răpă.

Iată de ce denunțăm din nou primejdia ei și ne permitem să o supunem atenției Sf. Sinod care să nu întârzie a lua față de ea atitudinea cuvenită.

■ **Mulțumire**. Parohia Arad aduce mulțumiri d-lui *Ilie Moțiu*, comerciant în Arad, Piața Avram Iancu, care a dăruit bisericii șapte stihare pentru copii,

d-lui *Dr. Liviu Tămășdan*, magistrat în retragere, din Arad, care a dăruit pentru amvonul bisericii icoana cu Predica de pe munte, pictată de Cornel Minișan,

d-lui *Dr. Aurel Lazar*, avocat în Arad, Piața Catedralei, care a dăruit bisericii un covor persian pentru sf. Altar

și d-lui *Iacob Toma*, maestru legător la Diecezana-Arad care a dăruit pentru Catedrală o Evanghelie legată frumos în pluș roșu și ferecată în decorații artistice.

Dumnezeu să le răsplătească și să-i binecuvinteze cu harul Său.

Nr. 2492/1941.

Ordin-Circular

Aducându-Ni-se la cunoștință că în unele parohii se mai permite păscutul vitelor în cimitire, fie că cimitirele fiind neîngrădite în vitele sătenilor și le pasc, fie că iarba din cimitire se vinde și o paște cu vitele cel ce a cumpărat-o, dispunem:

1. *Cimitirele încă neîngrădite vor fi împrejmuite cu gard în vara acestui an, astfel ca acolo să nu mai poată străbate nici un fel de vite.*

2. *Iarba din cimitire se va vinde la licitație, se va cosi, usca și transporta acasă de cumpărător. Nu-i este permis celui ce cumpără iarba din cimitire a o paște cu vitele. Intrarea vitelor în cimitire se interzice odată pentru totdeauna.*

Preotul conducător al oficiului parohial este răspunzător pentru executarea acestui ordin.

Arad în 20 Mai 1941.

† ANDREI

Episcop.

Traian Cibian

consilier ref. eparhial.

Nr. 2326/1941.

Comunicat

I.

Se aduce la cunoștința tuturor preoților, că Onoratul Minister al Cultelor, le acordă un ajutor de naștere, la fiecare naștere de copii, egal cu salariul brut pe una lună. Pentru a primi acest ajutor, cei în drept vor înainta Onoratului Minister cerere timbrată, la care vor anexa:

- Extrasul de naștere* a copilului nou născut și
- Declarație* semnată de părinții nou născutului, certificată de protopopul tractului, că soția preotului nu ocupă nici o funcțiune publică sau particulară. Dacă soția preotului ocupă vre-o funcțiune publică sau particulară, poate cere ajutorul de naștere dela *autoritatea unde funcționează* sau dela Ministerul Cultelor. În acest caz, în cererea către Ministerul Cultelor, se va preciza ce funcțiune ocupă soția preotului și se va anexa o de-

clarație certificată de autoritatea la care funcționează mama pruncului, că nu a cerut și nu a primit a est ajutor de naștere dela autoritatea unde funcționează. Declarația se va timbra cu 5 lei fiscal și 2 aviație.

II.

Ajutorul familiar după fiecare copil nou născut se va cere dela Onoratul Minister prin cerere separată, la care se va anexa *Extrasul de naștere al nou născutului*. În această cerere se va preciza după al cătelea copil cere ajutorul familiar, avându-se în vedere numai *copiii minori în viață*, aflați sub îngrijirea părinților.

Cererile se vor înainta pe cale ierarhică.

Arad, la 22 Mai 1941.

Consiliul eparhial

Asociația Clerului „Andrei Șaguna” Secția Arad.

Comunicat

Comisia pentru selecționarea cărților de procurat pentru bibliotecile parohiale, întrunită în ședință la 24 Mai 1941, propune pentru trimestrul de primăvară și vară, cumpărarea următoarelor cărți, care se pot comanda la „Librăria Diecezană”:

1. *Dr. D. Stăniloae: „Ortodoxie și românism”*, 140 lei.

1. *Nichifor Crainic: „Nostalgia Paradisului”*, 120 lei.

3. *Gh. I. Iacob: „Marxism și Creștinism”*,

4. *Teofan Herbei: „Cine este Iisus Hristos?”* Trad. 40 lei.

Arad, la 24 Mai 1941.

Preot Viorel Mihașiu
președintele Secției

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștință celor interesați că, în ziua de 10 Iunie a. c. orele 4 p. m. se va ține licitație publică, cu oferte închise, în localul fostei școli confesionale din comuna Nădălbești, pentru vânzarea celor 735 m. st. lemne de foc, ce rezultă din parchetul cedat de primăria Nădălbești, pentru terminarea bisericii din loc.

Prețul de strigare per m. st. va fi de lei 300.

Condițiunile speciale de licitație se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. Susani, p. u. Șebîș, jud. Arad.

În cazul când licitația nu va da rezultatul așteptat, se va ține din nou licitație în ziua de 17 Iunie, în acelaș loc, la aceeaș oră și în aceeași condițiuni.

Concurenții vor depune o garanță provizorie de 20.000 lei în numerar.

Nădălbești, 24 Mai 1941.

Ioan Bădescu
cond. of. paroh.